

گام به گام با آیین دادرسی کیفری بخش دوم

۱. اعلام جرم توسط دیگران:
 - توسط افراد عادی و فاقد سمت رسمی
 - توسط ضابطان و مقامات رسمی
 - توسط سازمان های مردم نهاد
۲. شرایط شروع به تعقیب در صورتی که اعلام جرم توسط افراد عادی صورت گرفته باشد:
 - شروع به تعقیب منوط به شکایت شاکی خصوصی نباشد
 - اعلام جرم توسط کسی باشد که خودش وقوع جرم را دیده و قراینی دال بر نادرستی اظهارات او نباشد
۳. در دو صورت اگر اعلام جرم توسط افراد عادی صورت بگیرد و شخص شاهد وقوع جرم نبوده باشد و فقط بر اساس اطلاعات اقدام به اعلام کند تعقیب کیفری شروع می شود:
 - جرم از جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی باشد
 - دلایلی وجود داشته باشد که بتوان به کمک آن صحت ادعایش را احراز نمود
۴. برای اینکه جلوی گزارش ها و اعلام جرم های واهی و بی اساس گرفته شود اصولاً اعلام جرم باید به صورت حضوری نزد مقام تعقیب و یا با ارائه گزارش یا نامه ای که هویت نویسنده و اعلام کننده در آن مشخص است به عمل آید
۵. اگر گزارش یا نامه بدون هویت نویسنده و ارسال کننده باشد در صورتی با آن ترتیب اثر داده می شود و تعقیب کیفری آغاز می شود که یکی از دو حالت زیر باشد:
 - اولاً وقوع امر مهمی که موجب اخلال در نظم و امنیت عمومی است در آن ذکر شده باشد
 - قراینی در آن وجود دارد که به نظر دادستان صحت آن برای شروع به تعقیب کفایت می کند ماده ۶۷ آدک
۶. اگر کسی جرمی را ببیند موظف نیست آن را اعلام کند. پس کسی را نمی توان به دلیل عدم اعلام جرم با وجود اطلاع از وقوع آن مورد مواخذه و تعقیب قرار داد مگر آگاهی از کمک مالی و افراد تروریست سازمان های تروریستی که شخص آگاه باید آن را اعلام کند و در صورت اعلام نکردن به مجازات تعزیری درجه هفت محکوم می شود
۷. سازمان های مردم نهاد: مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی ماده ۶۶
۸. اگر جرمی بر علیه یکی از افراد مورد حمایت سازمان های مردم نهاد اتفاق بیفتد نمی توانند به عنوان شاکی خصوصی شکایت نمایند بلکه تنها می توانند آن را اعلام کنند و در مراحل دادرسی شرکت کنند
۹. دو محدودیت برای دخالت سازمان های مردم نهاد وجود دارد:
 - حوزه فعالیت سازمان های مردم نهاد به شرح مذکور در ماده ۶۶۸ حصری بوده و شامل سازمان های مردم نهاد دیگر مانند فعال در زمینه های حمایت از حیوانات نمی شود
 - دخالت سازمان های مردم نهاد در جرائم دارای بزه دیده خاص (بزه دیده معین و قابل تعیین) منوط به موافقت او یا ولی یا قیم یا سرپرست قانونی او است
۱۰. مقامات رسمی غیر از ضابطان: مدیران و کارکنان سازمان ها و ادارات دولتی و عمومی اعم از اینکه از اشخاص با سازمان یا اداره مزبور رابطه استخدامی رسمی یا پیمانی داشته باشد
۱۱. مقامات رسمی در صورت آگاهی از وقوع جرم مکلف هستند مقامات ذیصلاح را آگاه نمایند ماده ۷۲
۱۲. مواردی که مقامات رسمی موظف به اعلام آن هستند - ۱: ارتشاء - ۲: اختلاس - ۳: تصرف غیرقانونی - ۴: کلاه برداری - ۵: جرائم موضوع مواد ۵۹۹ و ۶۰۳ ق.م.ا مصوب ۷۵ در سازمان با مؤسسات تحت اداره یا نظارت خود

۱۳. ضابطان دادگستری بازوی اجرایی دادسراها و دادگاهها در انجام وظایفشان هستند.
۱۴. **وظایف ضابطان:** کشف جرم / گزارش وقوع جرم به دادسرا/ جلوگیری از محو دلایل و آثار جرم/ ممانعت از فرار متهم /انجام دستورات مقام قضایی در تحقیق و بازجویی/ ابلاغ اوراق قضایی
۱۵. **اقسام ضابطان دادگستری (ماده ۲۹):**
- **عام:** که صلاحیت دخالت در مورد هر جرمی را دارند و وظایف و اختیارات آنها محدود به جرائم معین یا شرایط خاص نیست که فقط شامل فرماندهان، افسران و درجه داران نیروی انتظامی می شود لذا کارکنان وظیفه (سرباز) ضابط نیستند
 - **خاص:** ضابطانی که صلاحیت دخالت آنها محدود به جرائمی خاص یا شرایطی معین است
۱۶. کسانی می توانند ضابط دادگستری باشند که علاوه بر مورد اعتماد بودن، آموزش مهارت های لازم را زیر نظر مرجع دیده باشند و کارت ویژه ضابطان را اخذ کرده باشند (ماده ۳۰ آدک)
۱۷. ضابطان عام در تمام جرائم حق دخالت دارند حتی در جرائمی که ضابط خاص برای رسیدگی به آنها مشخص شده است
۱۸. در بند ب ماده ۲۹ قانون آیین دادرسی کیفری چند مورد از ضابطان خاص ذکر شده اند:
- روسا، معاونان و مأموران زندان نسبت به امور زندانیان
 - مأموران وزارت اطلاعات و اطلاعات سپاه
 - مأموران نیروی مقاومت بسیج
 - نیروهای مسلح در موارد مقرر قانونی
 - سایر مأموران به موجب قوانین خاص: فرمانده هواپیما /مأموران جنگلبارانی/ مأموران شکاربارانی/ مأموران سازمان بنادر و کشتیرانی/ فرمانده کشتی/ مأموران حفاظت سازمان گمرک/
۱۹. ضابط بودن مأموران زندانها در خصوص جرائمی است که در محیط زندان اتفاق می افتد
۲۰. موارد ضابط بودن مأموران وزارت اطلاعات و اطلاعات سپاه:
- پیشگیری و مقابله با فساد و اختلال در امنیت اقتصادی
 - پیش گیری و مقابله با جرائم سازمان یافته ضد امنیتی
 - پیشگیری و مقابله با اقدامات تروریستی و تهدیدات نرم امنیتی
۲۱. **شروط ضابط بودن بسیج:**
- جرم از جرائم مشهود باشد
 - شخص ضابط مجوز مخصوص ضابطی را داشته باشد
 - چون ضابط خاص هستند دخالت آنها مخصوص شرایط خاص است:
 - عدم حضور ضابطان دیگر (چه ضابطان عام چه ضابط خاص)
 - عدم اقدام به موقع ضابطان دیگر باوجود حضور در محل به هر دلیلی (اعم از قصور یا ناتوانی در اقدام)
 - اعلام نیاز ضابطان دیگر یعنی تقاضای آنها از اعضای بسیج به منظور مداخله و اقدام
۲۲. نیروهای مسلح اعم از ارتش و سپاه وظیفه حفاظت از کشور در برابر تجاوز بیگانه را بر عهده دارند ولی در برخی موارد خاص در صورت ضرورت می توانند به دستور مقام قضایی به کمک نیروی انتظامی بیایند و ضابط خاص شوند
۲۳. برای جرائم نظامی از میان نیروهای نظامی ضابطان خاصی تعیین شده اند که در ماده ۶۰۳ به این ضابطان اشاره شده است

۲۴. نتیجه اقدامات و گزارش‌های ضابطان دادگستری می‌تواند در جلوگیری از وقوع جرم یا در صورت تعقیب کیفری متهم در تعیین سرنوشت قضایی او تأثیرگذار باشد لذا حتماً باید مقام قضایی بر چگونگی انجام وظایف آن‌ها نظارت داشت و دستورات لازم را جهت هدایت آن‌ها صادر نماید

۲۵. ریاست و نظارت بر ضابطان دادگستری از حیث وظایفی که به‌عنوان ضابط بر عهده دارند با دادستان است ماده ۳۲

۲۶. ضابطان دادگستری در تحقیقات مقدماتی نیز وظایفی بر عهده دارند که نظارت بر انجام آن وظایف بر عهده بازپرس می‌باشد (ماده ۳۲)

۲۷. نتیجه دو نکته قبل: ریاست اداری و ضابطان دادگستری در صلاحیت انحصاری دادستان است اما نظارت بر انجام وظایف آن‌ها میان دادستان و بازپرس تقسیم شده است

۲۸. اصل در دستورات قضایی به ضابطان این است که کتبی سریع و با قید مهلت باشد اما در مواردی که فوری می‌باشند و صدور دستور کتبی مقدور نیست دستور به‌صورت شفاهی صادر می‌شود

۲۹. ضابطان فقط موظف به انجام دستورات قانونی مقام قضایی است و در صورت انجام دستور غیرقانونی مسئولیت کیفری خواهند داشت ماده ۱۵۹

۳۰. در صورت تخلف ضابطان از دستور مقام قضایی مجازات خواهند شد (انفصال از خدمت دولتی از ۳ ماه تا ۱ سال، ماده ۶۳)

۳۱. وظیفه ضابطان به نسبت جرم مشهود و غیرمشهود متفاوت است. وظایف ضابطان در جرائم مشهود و غیرمشهود در ماده ۴۴ ذکر شده است.

۳۲. در جرائم مشهود ضابطان موظفاند پس از اطلاع از وقوع آن را به دادسرا گزارش نمایند

۳۳. وظایف ضابطان در جرائم غیر مشهود: به محض اطلاع از وقوع جرم باید مراتب را برای کسب تکلیف و اخذ دستورات لازم به دادستان اطلاع دهند

۳۴. وظایف ضابطان در جرائم مشهود: باید تمام اقدامات لازم را به‌منظور حفظ آلات و ادوات، آثار، علائم و علل وقوع جرم و جلوگیری از فرار یا مخفی شدن متهم به عمل آوردند و تحقیقات لازم را انجام داده و به اطلاع دادستان برسانند

۳۵. یکی از اقداماتی که ضابطها می‌توانند انجام دهند جلب متهم است. جلب یعنی دستگیری و انتقال به محل دیگری که مستلزم محدود ساختن آزادی رفت‌وآمد شخص است

۳۶. جلب متهم در جرائم مشهود فقط در صورتی مجاز است که قرائن و امارات قوی بر ارتکاب جرم توسط او وجود داشته باشد ماده ۴۴

۳۷. در جرائم مشهود فوریت امر و ضرورت اقدام بی‌درنگ مأموران برای حفظ دلایل صحنه جرم و جلوگیری از فرار متهم اختیارات زیادی را برای ضابطان فراهم می‌کند که برای اعمال این اختیارات نیازی به کسب اجازه قبلی از مقام قضایی نیست

۳۸. با توجه به نکته بالا اجازه قضایی تنها در جرائم غیرمشهود نیاز است

۳۹. در جرائم غیرمشهود بازرسی با اجازه موردی مقام قضایی می‌باشد. اجازه موردی یعنی اجازه صریح مقام قضایی با ذکر نام متهم و یا ذکر نشانی مکان موردنظر یا مشخصات اشیایی که باید تفتیش گردد

۴۰. لزوم اخذ اجازه مقام قضایی:

- در جرائم مشهود: نیازی به اخذ اجازه نیست غیر از بازرسی از منازل که در جرائم مشهود هم نیاز به اجازه است.
- در جرائم غیرمشهود: حتماً باید اجازه قضایی اخذ شود

۴۱. وظایف ضابطان هنگام جلب متهم:

- موضوع اتهام و دلایل آن کتباً به او تفهیم شود ۴۶ آدک
- دستگیری متهم به خانواده او اطلاع داده شود

- مدت نگهداری متهم (که در این حالت نگهداری تحت نظر نامیده می‌شود) از ۲۴ ساعت بیشتر نگردد ماده ۴۶
۴۲. **مجموعه اقدامات ضابطان دادگستری** از لحظه دستگیری متهم سپس انتقال او به کلانتری و ابلاغ کتبی اتهام، بازجویی و تحقیق از وی، تنظیم گزارش و صورت جلسه آن و نهایتاً اعزام به دادسرا تا لحظه حضور یافتن نزد مرجع قضایی، **نباید بیشتر از ۲۴ ساعت به طول انجامد**
۴۳. در صورتی که ضابطان دادگستری حضور نداشته باشند و جرم مرتکب شده مربوط به ماده ۳۰۲ باشد مردم عادی می‌توانند اقدامات لازم را برای جلوگیری از فرار مرتکب و حفظ صحنه جرم به عمل آورند تبصره یک ماده ۴۵
۴۴. **در جرائم غیرمشهود** اگر شکایتی صورت بگیرد ضابطان موظفاند شکایت را اعم از کتبی یا شفاهی همه وقت قبول کنند و پرونده را فوراً نزد دادستان ارسال کنند و چنانچه از طریقی غیر از شکایت به جرم پی ببرند آن را به دادستان اعلام می‌کند و برای اقدامات بعدی منتظر دستورات دادستان می‌شوند مواد ۳۷ و ۴۴
۴۵. اگر ضابطان از وقوع جرم مطمئن باشند باید ابتدا تحقیقات لازم را انجام داده و پس از حصول اطمینان از وقوع جرم مراتب را به اطلاع دادستان برسانند ماده ۴۳
۴۶. بازرسی ماشین‌های عبوری مشکوک باید با اجازه مقام قضایی باشد و در جرائم غیرمشهود ضابطان بدون اجازه قضایی حق بازرسی و تفتیش ماشین را ندارد
۴۷. افشای هویت اطلاعات بزه‌دیده توسط ضابطان ممنوع می‌باشد مگر در مواردی قانون معین کرده است و چنانچه ضابطی هویت و اطلاع او را افشا کنند مجازات خواهد شد مواد ۴۰ و ۶۳
۴۸. هرگاه متهم تحت نظر قرار گرفت، ضابطان مکلفاند حقوق مندرج در این قانون در مورد شخص تحت نظر را به متهم تفهیم و به صورت مکتوب در اختیار وی قرار داده و رسید دریافت و ضمیمه پرونده کنند
۴۹. از جمله حقوق متهم این است که حداکثر یک ساعت بعد از تحت نظر قرار گرفتن باید مشخصات او به دادسرا فرستاده شود (ماده ۴۹) و چنانچه بعد از وقت اداری تحت نظر قرار گرفته شود باید ظرف یک ساعت به دادستان یا قاضی کشیک اعلام شود (ماده ۴۷)
۵۰. با شروع تحت نظر قرار گرفتن، متهم می‌تواند تقاضای حضور وکیل نماید و پس از حضور وکیل، ملاقات آن‌ها با همدیگر نباید بیشتر از یک ساعت باشد ماده ۲۸
۵۱. ضابطین مکلفاند زمینه اطلاع دادن به خانواده را برای متهم فراهم کنند (تماس یا غیر تماس) مگر آنکه تشخیص دهند که نباید از این حق استفاده کنند که در این صورت باید مراتب را برای اخذ دستور مقتضی به اطلاع مقام قضایی برسانند (ماده ۵۰)
۵۲. دادگستری نمی‌تواند برای تضمین حضور متهم از او تأمین بگیرند چون صدور قرار تأمین منحصراً در اختیار مقام قضایی می‌باشد لذا مقام قضایی نیز نمی‌تواند اخذ تأمین را به ضابطین محول کنند و چنانچه این کار را از ضابطان بخواهد و آن‌ها عمل نکنند و تمرد از مقام قضایی محسوب نمی‌شود
۵۳. شروط و موانع تعقیب: تمام جرائم دارای جنبه عمومی هستند اما برخی جرم‌ها فقط جنبه عمومی دارد و برخی جرم‌ها هم جنبه عمومی و هم جنبه خصوصی دارند
۵۴. چون تمام جرائم دارای جنبه عمومی هستند لذا دادسرا باید به محض اطلاع از وقوع جرم به تعقیب متهم بپردازد خواه فرد یا افراد از ارتکاب آن متضرر شده باشند یا نشده باشند و خواه آن‌ها تقاضای تعقیب وی را نموده باشند یا ننموده باشند
۵۵. **جرائم قابل گذشت**: جرائمی که جنبه خصوصی آن‌ها اهمیت بیشتری از جنبه عمومی آن دارد و تعقیب کیفری تنها با شکایت شاکی شروع می‌شود و در صورت گذشت او تعقیب متوقف می‌شود ماده ۱۲
۵۶. اصل در جرائم این است که غیرقابل گذشت می‌باشد الا اینکه قابل گذشت بودن آن‌ها در قانون ذکر شده باشد. جرائم قابل گذشت در ماده ۱۰۴ ق.م.ا ذکر شده‌اند

۵۷. چنانچه بزه دیده فاقد اهلیت باید باشد یعنی مجبور باشد قائم مقام او یعنی ولی یا وصی یا قیم می تواند به نمایندگی از او اقدام به شکایت کند چنانچه این شخص قائم مقام نداشته باشد یا به آن ها دسترسی نداشته باشد یا اینکه خود این اشخاص بر علیه مجبور مرتکب جرم و جنایت شده باشند دادستان موظف است یا شخصی را به عنوان ولی و قیم برای طرح شکایت تعیین کنند یا خود رأساً تعقیب کیفری را دنبال کند ماده ۷۰

۵۸. اگر شخص مجبور سفیه باشد فقط در صورتی که جرم کیفری متضمن ضرر مالی باشد نمی تواند طرح شکایت کند و قائم مقام

او باید در این زمینه شکایت کمد ولی اگر غیر مالی باشد خود سفیه می تواند شکایت کند تبصره ماده ۷۰

۵۹. اگر ولی یا قیم با وجود مصلحت بزه دیده اقدام به شکایت نکنند یا بزه دیده به عللی ناتوان از طرح شکایت باشد دادستان

موضوع را تعقیب خواهد نمود. البته دادستان باید موافقت آن ها برای تعقیب کیفری جلب کند ماده ۷۱

۶۰. تنها موردی که تعقیب متهم موکول به اجازه مقام دیگر است تعقیب کیفری دارندگان پایه قضایی می باشد

۶۱. تعقیب قاضی در جرائم:

- عمدی: اجازه تعقیب توسط دادگاه عالی انتظامی قضات داده می شود متهم از شغل خود تعلیق می شود
- غیر عمدی اجازه تعقیب توسط دادستان انتظامی قضات داده می شود اما متهم از شغل خود تعلیق نمی شود

۶۲. موانع تعقیب دعوای عمومی:

- اناطه
- جنون متهم
- مصونیت

۶۳. مصونیت:

- سیاسی: مصونیت نمایندگان دیپلماتیک دولت در قلمرو دولت دیگر:

- مأموران دیپلماتیک
- مأموران کنسولی
- مأموران موقتی

- پارلمانی: اصل ۸۶ قانون اساسی

۶۴. مصونیت: عدم امکان تعقیب مرتکب جرم به دلیل موقعیت سیاسی و اجتماعی خاص

۶۵. مأموران دیپلماتیک در سفارتخانه ها مستقر هستند لذا محل خدمت آن ها پایتخت کشور خارجی می باشد

۶۶. مأمور دیپلماتیک در کلیه جرائم از مهم و غیر مهم و اعم از اینکه مرتبط با وظایف او یا بی ارتباط با آن باشد از مصونیت برخوردار است

۶۷. بستگان مأمور سیاسی که اهل خانه او هستند به شرط آنکه تبعه کشور پذیرنده نباشند نیز دارای مسئولیت هستند

۶۸. کارمندان اداری و فنی مأموریت و بستگان آن ها که اهل خانه آن ها هستند مشروط بر اینکه تبعه کشور پذیرنده یا مقیم دائم آن کشور نباشد از مصونیت برخوردارند

۶۹. مصونیت دیپلماتیک شامل:

- مأمور دیپلماتیک و بستگان او که اهل خانه هستند به شرطی که تبعه کشور پذیرنده نباشد
- کارمندان اداری و فنی مأموریت و بستگان آن ها به شرطی که تبعه یا مقیم دائم کشور پذیرنده نباشند
- خدمه مأموریت به شرطی که اعمال ناشی از اجرای وظایف آن ها شناخته شود

۷۰. مأمور کنسولی: کسانی که وظیفه آن ها توسعه روابط فرهنگی اقتصادی و بازرگانی یک دولت با دولت دیگر است. همچنین

حمایت از اتباع در خارج از کشور و انجام اموری همچون صدور اسناد سجلی یا ثبت سایر اسناد را بر عهده دارند

۷۱. محل استقرار و انجام وظیفه مأموران کنسولی علاوه بر پایتخت در نقاطی از کشور خارجی است که معمولاً تعداد بیشتری از اتباع دولت فرستنده در آنجا حضور دارد
۷۲. مأموران کنسولی نیز از مصونیت قضایی برخوردارند ولی دایره مصونیت آن‌ها از مصونیت دیپلمات‌ها محدودتر است زیرا اولاً مصونیت مأموران کنسولی فقط در مورد اعمالی است که در مقام انجام وظایف کنسولی انجام می‌دهند ثانیاً در جرائم مهم که کنوانسیون از آن‌ها به‌عنوان جنایات بزرگ یاد می‌کند می‌توان مأمور کنسولی را توقیف یا در انتظار محاکمه بازداشت نمود
۷۳. مأموران موقتی برای انجام یک مأموریت خاص یا حل‌وفصل مسائل معین به کشور دیگری اعزام می‌شوند و پس از انجام مأموریت کشور خود بازمی‌گردند
۷۴. اعضای خانواده‌های مأموران موقتی نیز دارای مصونیت هستند به شرطی که تبعه کشور پذیرنده یا مقیم در آنجا نباشد
۷۵. مصونیت افرادی که دارای مصونیت سیاسی هستند (دیپلماتیک، کنسولی، موقت) آن‌ها را از تعقیب کیفری در کشور خود مصون نمی‌دارد لذا قوانین داخلی برخی از کشورها امکان محاکمه مأموران دیپلماتیک و کنسولی خود به دلیل ارتکاب جرم در خارج از کشور را در دادگاه‌های خود پیش‌بینی کرده‌اند ماده ۶ ق.م.ا
۷۶. اگر بازپرس در جریان تحقیقات مقدماتی ناگزیر به بررسی و تعیین تکلیف یک موضوع حقوقی گردد که نتیجه آن در تحقیقات او مؤثر است نباید به آن موضوع ورود کند در این صورت باید با صدور قرار اناطه ادامه تحقیقات مقدماتی را منوط به تعیین تکلیف موضوع حقوقی در دادگاه حقوقی کند. (ماده ۲۱) مثال برای قرار اناطه: حسن از علی شکایت می‌کند که علی خانه هم را تخریب کرده است ولی علی می‌گوید که خانه مال خودم بوده و معلوم نیست حق با چه کسی است در اینجا بازپرس قرار اناطه صادر می‌کند تا مشخص شود که مال برای کدام‌یک از این دو نفر می‌باشد چون احتمال دارد علی حق بگوید و در این صورت چون مال خودش را خراب کرده جرمی مرتکب نشده است
۷۷. هر نوع دفاع متهم که حاکی از اختلاف‌نظر او با شاکی باشد نباید سبب صدور قرار اناطه گردد بلکه صدور این قرار باید منحصر در مواردی باشد که متهم در دفاع از خود با ارائه دلایل و قرائن مطالبی مطرح می‌نماید که بازپرس آن‌ها را نیازمند رسیدگی قضایی تشخیص دهد و این رسیدگی در صلاحیت دادگاه حقوقی باشد
۷۸. چند نکته درباره قرار اناطه:
- قرار اناطه فقط درباره اموال غیرمنقول می‌باشد و اموال منقول شامل این قرار نمی‌شود
 - پس از صدور قرار اناطه ذینفع چه شاکی چه متهم مکلف است ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ قرار، دادخواستی به دادگاه صالح تقدیم کند و گواهی آن را به بازپرس ارائه نماید
 - صدور قرار اناطه مانع از انجام اقداماتی که ارتباطی با موضوع قرار ندارد نمی‌باشد
 - قرار اناطه ظرف ده روز توسط شاکی قابل‌اعتراض است
 - بازپرس باید قرار اناطه را برای کسی صادر کند که از اثبات ادعایش در دادگاه وی سود می‌برد
۷۹. اگر ذینفع ظرف مدت یک ماه به دادگاه حقوقی مراجعه نکنند مرجع کیفری به رسیدگی ادامه می‌دهد و تصمیم مقتضی را می‌گیرد یعنی بدون لحاظ دلیلی که برای تحصیل آن قرار اناطه صادر شده است تصمیم می‌گیرد
۸۰. در صورتی که قرار اناطه توسط دادگاه صادر شده باشد مهلت اعتراض به آن ۲۰ روز می‌باشد
۸۱. مرجع رسیدگی به اعتراض به قرار اناطه که توسط دادسرا صادر شده است دادگاهی است که صلاحیت رسیدگی به اتهام را دارد
۸۲. مرجع رسیدگی به اعتراض به قرار اناطه که توسط دادگاه صادر شده است اگر قرار در زمان تحقیقات مقدماتی صادر شده باشد مرجع رسیدگی به اعتراض دادگاه تجدیدنظر استان است و اگر در جریان دادرسی صادر شده باشد مرجع رسیدگی به اعتراض با توجه به مجازات دادگاه تجدیدنظر استان یا دیوان عالی کشور می‌باشد